

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Επαναπαιρίζονται οι επιχειρήσεις;

Πολλές ελληνικές επιχειρήσεις λειτουργούσαν επί χρόνια με κρατικά δεκανίκια, δηλαδή κρατικές επιδοτήσεις, που τελικώς πληρώνει ο έλληνας φορολογούμενος. Το παγκοσμιοποιημένο οικονομικό περιβάλλον και η συμμετοχή στη ζώνη του ευρώ περιόρισαν τα τελευταία χρόνια τις δυνατότητες κρατικών επιδοτήσεων. Έτσι αρκετές επιχειρήσεις αναζήτησαν την εύκολη οδό επιβίωσης, εγκαταστάθηκαν δηλαδή σε γειτονικές (συνήθως) χώρες με χαμηλό κόστος εργασίας και πιο πειθαρχημένο εργατικό δυναμικό. Θα μπορούσαν να επιβιώσουν, και πώς, αν είχαν παραμείνει στην Ελλάδα; Ορισμένες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να ανασυγκροτηθούν, στηριζόμενες όχι στην αδιέξοδη για την Ελλάδα οδό του χαμηλού κόστους εργασίας αλλά στην καινοτομία, στις νέες τεχνολογικές εφαρμογές, στην υψηλή προστιθέμενη εγχώρια αξία και τελικώς στην υψηλή ποιότητα. Για τους επιχειρηματίες η φυγή στο εξωτερικό έχει ευνοϊκές συνέπειες. Μπορεί να έχει ευνοϊκές συνέπειες και για την επιχείρηση (και άρα και για όσους εργαζόμενους παραμένουν στην Ελλάδα), εφόσον οδηγεί στην κατάκτηση τοπικών και διεθνών αγορών, στη δημιουργία αλυσίδας παραγωγής και στη διατήρηση μικροπρόθεσμα της ανταγωνιστικότητας.

Με ποιο δέλεαρ επιχειρήσεις που έφυγαν ενδεχομένως να επιστρέψουν ή τουλάχιστον να μη φύγουν όσες ακόμη δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα; Θα προτείνω τρία μέτρα: την πολύ χαμηλή φορολόγηση, την υποχρέωση επιστροφής κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο παρελθόν, την υποχρέωση ενημέρωσης των εργαζομένων τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη διακοπή των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα. Σε όσους ισχυριστούν ότι τέτοια μέτρα συνιστούν επιστροφή στον οικονομικό εθνικισμό και τον προστατευτισμό ο αντίλογός μου είναι ότι αντίστοιχα μέτρα εφαρμόσε και εφαρμόζει ο αρχάγγελος της παγκοσμιοποίησης, οι ΗΠΑ. Δεν πρέπει όμως να έχουμε ψευδαισθήσεις. Ακόμη και με τα ισχυρότερα κίνητρα λίγες από τις επιχειρήσεις που έφυγαν θα επανέλθουν.

Στη δεκαετία του '50 και του '60 αρκετές ξένες επιχειρήσεις εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα, για να εκμεταλλευτούν το χαμηλό κόστος εργασίας και την ευνοϊκή φορολογική αντιμετώπιση. Τίποτε από αυτά δεν υφίσταται σήμερα. Για να μη φύγει μία επιχείρηση, πρέπει τόσο η ίδια όσο και το κράτος να στοχεύσουν στην υψηλή προστιθέμενη αξία και μέσω αυτής στην υψηλή παραγωγικότητα.